DOMASZÉK
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Jóváhagyott tervanyag

Készítette ©:

Római Atelier Építésziroda Kft.
Iroda: 1031 Budapest Városfal köz 3. E-mail: romai.atelier@gmail.com
Tel/Fax.:06-1-212-7132, 06-20-9285-999

DOMASZÉK TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEI 2012

JÓVÁHAGYOTT MUNKARÉSZEK TARTALOMJEGYZÉKE

Címlap
A terv készítői
Tartalomjegyzék

Településfejlesztési Koncepció

Előzmények, vizsgálatok

Meglévő településszerkezet

Egyes településrészek értékelése

SWOT analízis

Településpolitikai elhatározások, prioritások

Fejlesztési és intézkedési feladatok

Készítette ©:

Római Atelier Építésziroda Kft.
Iroda: 1031 Budapest Városfal köz 3. E-mail: romai.atelier@gmail.com
Tel/Fax.:06-1-212-7132, 06-20-9285-999

DOMASZÉK TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

(előzmények, vizsgálatok)

1. Előzmények:

A tervkészítést megelőzően részletes elemző- és programalkotó munkák készültek Domaszék és a Szegedi kistérség területére, illetve jelenleg is folyamatban van lakossági felmérés a Agenda 21 elkészítéséhez..

A teljesség igénye nélkül felsoroljuk azokat a legfontosabb műveket, melyek adatait, javaslatait és döntéseit felhasználtuk a településfejlesztési koncepció elkészítéséhez:

- Helyzetelemzés Domaszék település jövőképe projecthez – 2007; Készítette:
- Domaszék jövőképe 2007; készítette:
- Helyzetelemzés Szatymaz település jövőképe projecthez – 2007; Készítette:
- Egy városközeli község lakóinak a kereskedelemmel szemben támasztott elvárásai; készítette: dr Abonyiné dr Palotás Jolán és Horváth Krisztián
- Szegedi kistérség területfejlesztési koncepciója
- Szegedi kistérség környezetvédelmi programja 2005 és felülvizsgálata 2011; készítette:
- Szegedi kistérség többcélú társulása Kistérségi Közoktatás fejlesztési koncepció 2007; készítette:
- Szegedi kistérség többcélú társulása Közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terve 2008; készítette:
- Szegedi kistérség többcélú társulása Szociális szolgáltatásszervezési koncepció 2008; készítette:
- Nemzeti Környezetvédelmi Program 2009-2014
- Helyi Vidékfejlesztési terv - Déli Napfény Hagyományőrző Leader + Akciócsoport
- A Homokháti Kistérség Kulturális Stratégiája 2009-2014; készítette:
- Tájékoztató Csongrád megye településeinek, kistérségeinek fejlettségi állapotáról, valamint a megye gazdaságáról 2003; TEIR füzetek
- Csongrád megye statisztikai elemzése 2001.
- Csongrád megye területrendezési terve 2005
- Országos Területrendezési terv 2008
- Domaszék Képviselő Testülete fejlesztési döntések

A felsorolás is jól mutatja, hogy bőségesen rendelkezésre állnak azok az anyagok, melyeket felhasználva, a bennük lévő vizsgálatokat kiterjesztve napjainkig biztos alapot jelentenek a Településfejlesztési Koncepció elkészítéséhez.

A felsorolt anyagok tartalmát nem részletezve összefoglaljuk a település legfontosabb adottságait, azok változásait; megalapozva ezzel a koncepció kialakítását.

2. A község szerepének meghatározása a településhálózatban

Domaszék község a Délalföldi régióban, a Duna-Tisza közi homokhátság területén, Szeged város közigazgatási területének délnyugati részéhez csatlakozva, az 55-ös főközlekedési út mentén fekszik. A települést 1952-ben hozták létre a szegedi kiterjedt külterület sűrűn lakott tanyás térségéből. Területe 5215 ha, melynek jelentős része (5114 ha) külterület, sűrűn lakott tanyás térség. Északról Kiskundorozsma, északnyugatról Zákányszék, délnyugatról Mórahalom, délről Röszke, és keletről Szeged települések határolják.

1. ábra: Domaszék és környezete, közlekedési hálózatok – Forrás Csongrád megye területrendezési terve

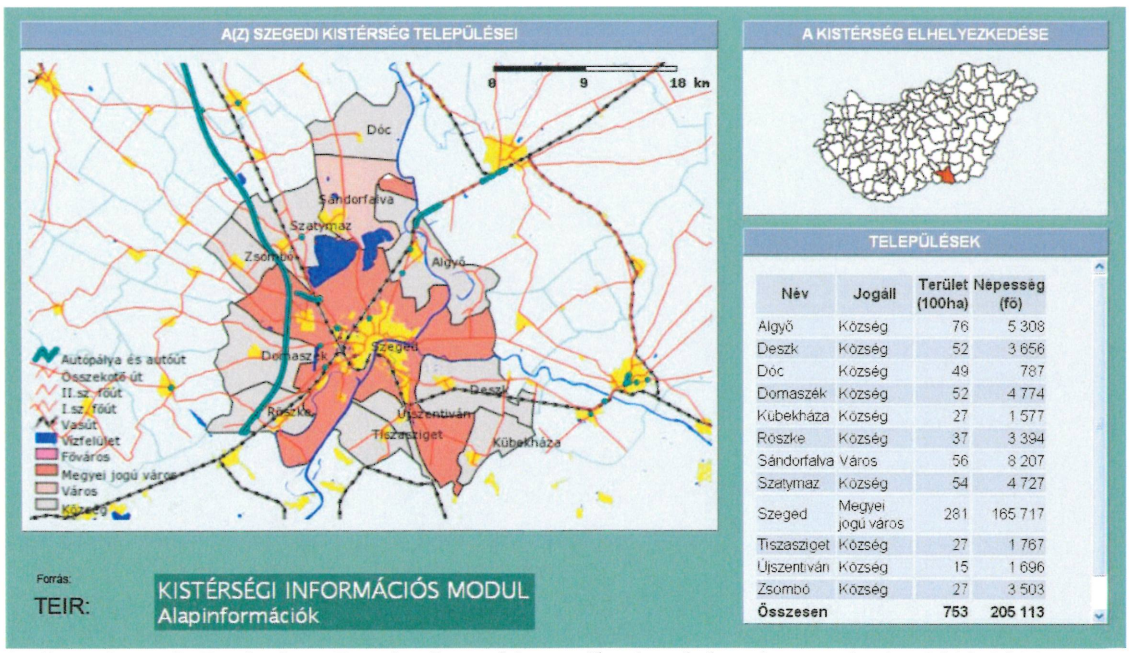

Név	Jogáll	Terület (100ha)	Népesség (fő)
Algyő	Község	76	5 308
Deszk	Község	52	3 656
Dóc	Község	49	787
Domaszék	Község	52	4 774
Kübekháza	Község	27	1 577
Röszke	Község	37	3 394
Sándorfalva	Város	56	8 207
Szatymaz	Község	54	4 727
Szeged	Megyei jogú város	281	165 717
Tiszasziget	Község	27	1 767
Újszentiván	Község	15	1 696
Zsombó	Község	27	3 503
Összesen		**753**	**205 113**

2. ábra: Szegedi Kistérség - Forrás: Szeged Integrált városfejlesztési stratégiája 2008-2009.

Domaszék a Szegedi kistérség tartozó település, emellett közvetlenül határos a Mórahalmi kistérséggel és annak központját jelentő Mórahalom várossal. Domaszék településszerkezetben elfoglalt helyét Szegedhez és a Szegedi kistérséghez, agglomrációhoz való kötődése határozza meg. Domaszéket az 55. számú út köti össze a két szomszédos településsel és az autópályával; vasúti kapcsolata nincs a településnek..

A Szegedi kistérség meghatározó eleme Szeged, mely város hazánk többi nagyvárosához hasonlóan szoros kapcsolatban él a városkörnyék, az agglomeráció településeivel. Szeged megyeszékhely, és a Dél-alföldi régió központja, fejlesztési pólusa. Ezen pozíciójánál fogva hozzájárul térsége és régiója kiegyensúlyozott, fenntartható fejlődéséhez, a növekedés és foglalkoztatás mozgatórugója.

A Szegedi kistérség a „város és vidéke" tipikus megjelenési formája, ami egyrészt kölcsönös egymásra utaltságot jelent, másrészt éppen a város perspektívája révén dinamizmust és új funkciók kialakulásának lehetőségét biztosítja.

A község lakói számára az alapfokúnál magasabb oktatási, egészségügyi és közigazgatási intézmények Szegeden állnak rendelkezésre. A domaszéki lakosság egy része Szegeden talál munkahelyet.

A közelmúltban a térségben megépült autópályák, Szeged város meglévő gazdasági szerepköre, nemzetközi kapuvárossá, logisztikai központtá fejleszthető funkciórendszere, valamint az, hogy Szeged lehet egy cross-border típusú eurorégióban a központ új munkalehetőséget jelent Domaszék lakosai számára, valamint az egész település számára új funkcionális lehetőségeket és fejlődési tendeciát jelenthet.

Ugyanakkor Domaszék meglévő adottságai kiváló lakhatási lehetőséget jelentenek a térségben letelepedni vágyók számára és a szegedi városi lét helyett nyugodtabb, családiházas letelepedési lehetőséget kereső városi lakók számára.

Domaszék számára a településszerkezet szempontjából másik meghatározó település lehet a dinamikusan fejlődő Mórahalom városa is. A város - fejlődésének eredményeként - jelentősen megnövelte a településszerkezetre gyakorolt hatását, amint azt a mellékelt ábrák is jól mutatják.

Településkapcsolatok a lakosság véleménye alapján, 1993

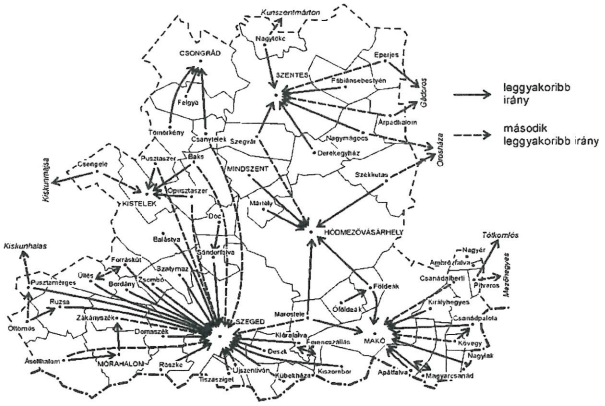

Forrás: Mészáros R. (szerk.)1993: Gazdasági, társadalmi folyamatok és a kistérségek szervezödése Csongrád megyében. Szeged, JATEPress

Településkapcsolatok a lakosság véleménye alapján, 2005

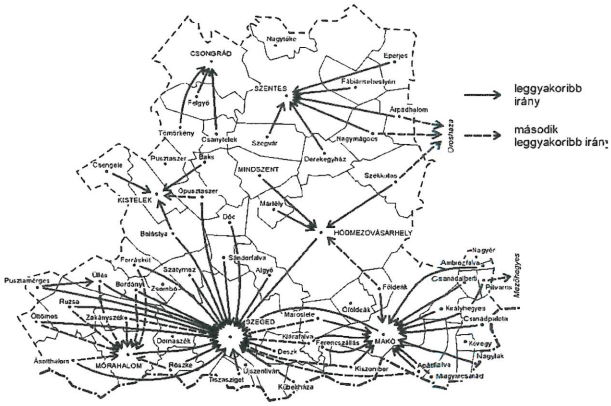

Forrás: MTA RKK Békéscsabai Osztály 2005; Önkormányzati kérdöives felmérés
© MTA RKK ATI Békéscsabai Osztály

3. ábra: Településkapcsolatok Csongrád megyében 1993 – 2005

3. A község egészére vonatkozó rövid helyzetértékelés

Domaszék a kistérség egyik legdinamikusabban fejlődő települése. Az egykori homokháti tanyavilágból az elmúlt harminc év alatt egy infrastruktúrával jól ellátott községgé vált, és Szeged tipikus szuburbán része lett. Bár a külterületi népesség létszáma és aránya nagyon magas és az intenzív mezőgazdasági termelés a jellemző gazdasági tevékenység, a kommunális mutatók zöme mégis városi szintű.

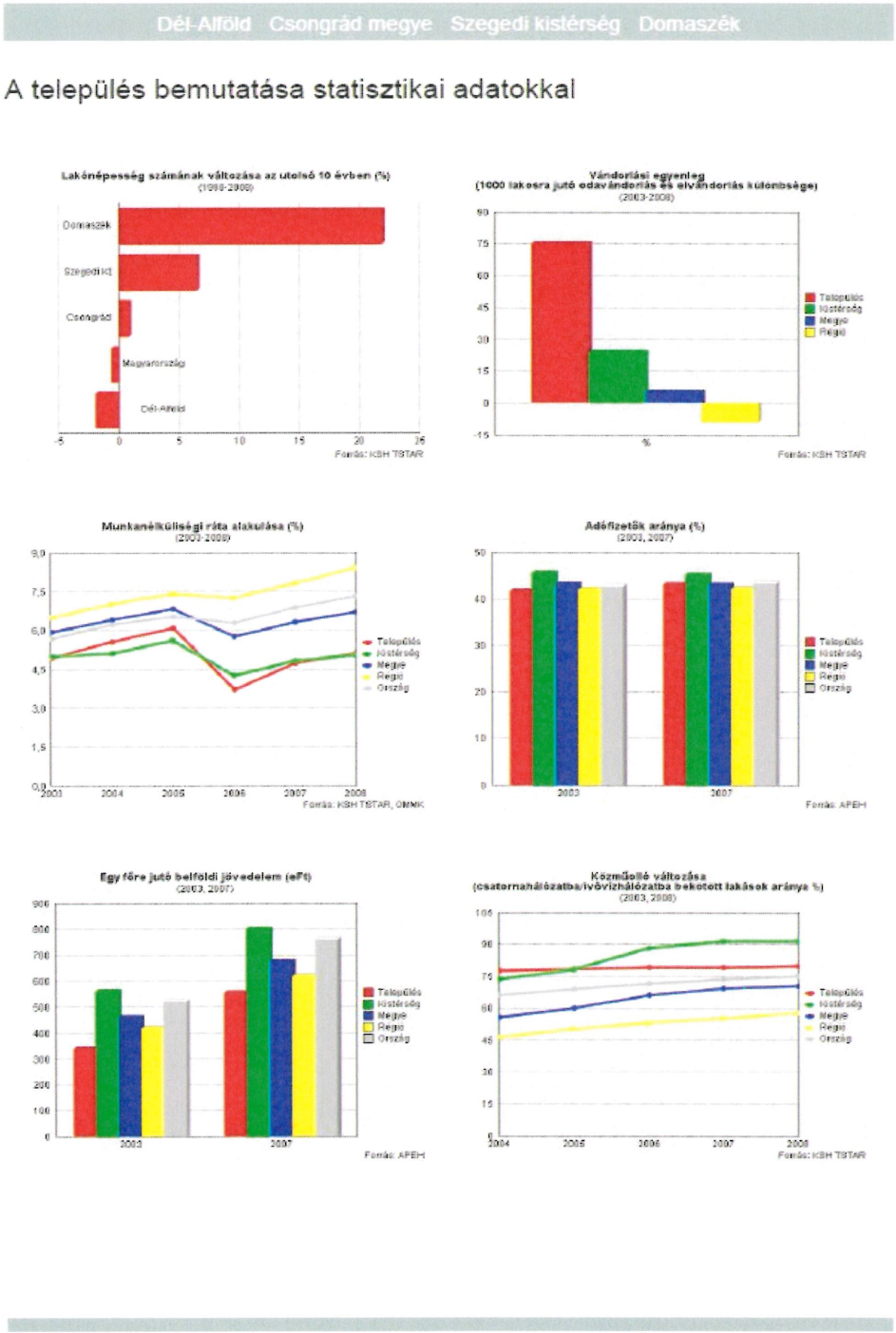

4. ábra: Statisztikák - Forrás: TEIR rendszer Váti Nonprofit Kft – REMEK program

Domaszék község magyar lakta, egynemzetiségű település. Lakosságának száma, 1992-től (3190 fő) 1999-ig (3930 fő) 740 fővel emelkedett. Ez a növekedés, a következő hét évben 2006-ig (4490 fő) 560 fő. A népességszám növekedési üteme, hét éves időszakokban vizsgálva: 23-14% csökkenő tendenciájú. Tíz éves időszakra, 1996-tól (3590 fő) vizsgálva, 900 fővel emelkedett a lakosságszám, amely 25%-os növekedést mutat.

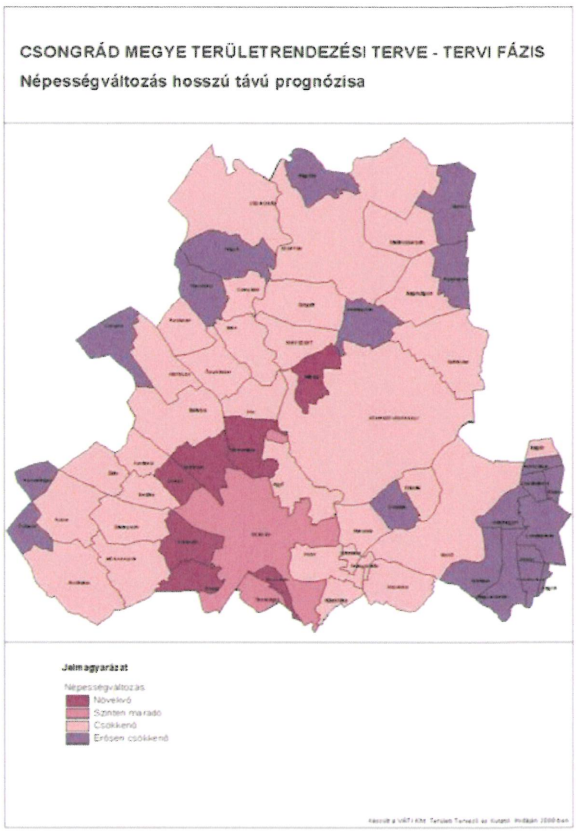

A település népességszáma összességében folyamatosan növekszik, ami elsősorban a bevándorlásnak köszönhető; mivel a természetes szaporodás minden évben negatív értékű (az elhalálozottak száma magasabb, mint a születettek száma).

A beköltözők jelentős része Szegedről érkezik, bár a település nagy távra gyakorol vonzó hatást.

A megye fejlesztési és területrendezési tervei kapcsán elkészítették a megye népességváltozásának hosszú távú prognózisát; *(mellékelt 5. ábra)* melyben Domaszéket növekvő kategóriába sorolják be a Szegdi kistérség több településével együtt.

A település korösszetételét mutató öregedési index 1,094 és 1,197 érték között mozgott az elmúlt 10 évben. Ezek az értékek kiemelkedően jó értékek az országos átlaghoz képest, és a település fiatalosságát mutatják, miközben a kistérség és a megye öregedési indexe jelentősen növekvő értékű.

6. ábra: Az Örgedési index változásai

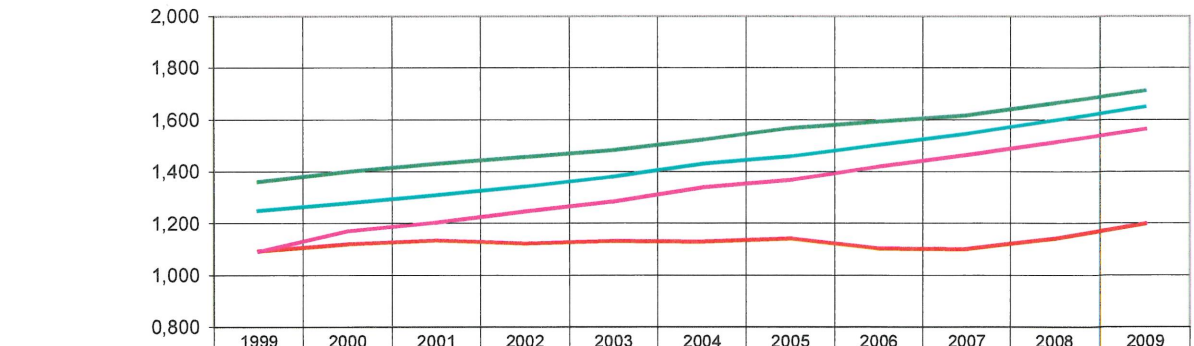

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Domaszék	1,094	1,121	1,135	1,123	1,132	1,131	1,142	1,104	1,101	1,141	1,197
Szegedi kistérség	1,092	1,171	1,203	1,246	1,284	1,339	1,367	1,419	1,464	1,514	1,564
Mórahalmi kistérség	1,363	1,4	1,431	1,456	1,483	1,522	1,569	1,594	1,619	1,666	1,713
Megye átlag	1,25	1,28	1,309	1,344	1,382	1,431	1,458	1,504	1,547	1,598	1,65

Különösen fontos adat ez annak tükrében, hogy az ország és azokon belül az egyes kistérségek 1990-hez képest jelentősen „előregedtek", azaz jelentősen megnőtt a 60 év feletti lakosság aránya a 14 év alatti lakosság arányához képest.A következő két ábra jól mutatja a bekövetkezett változást:

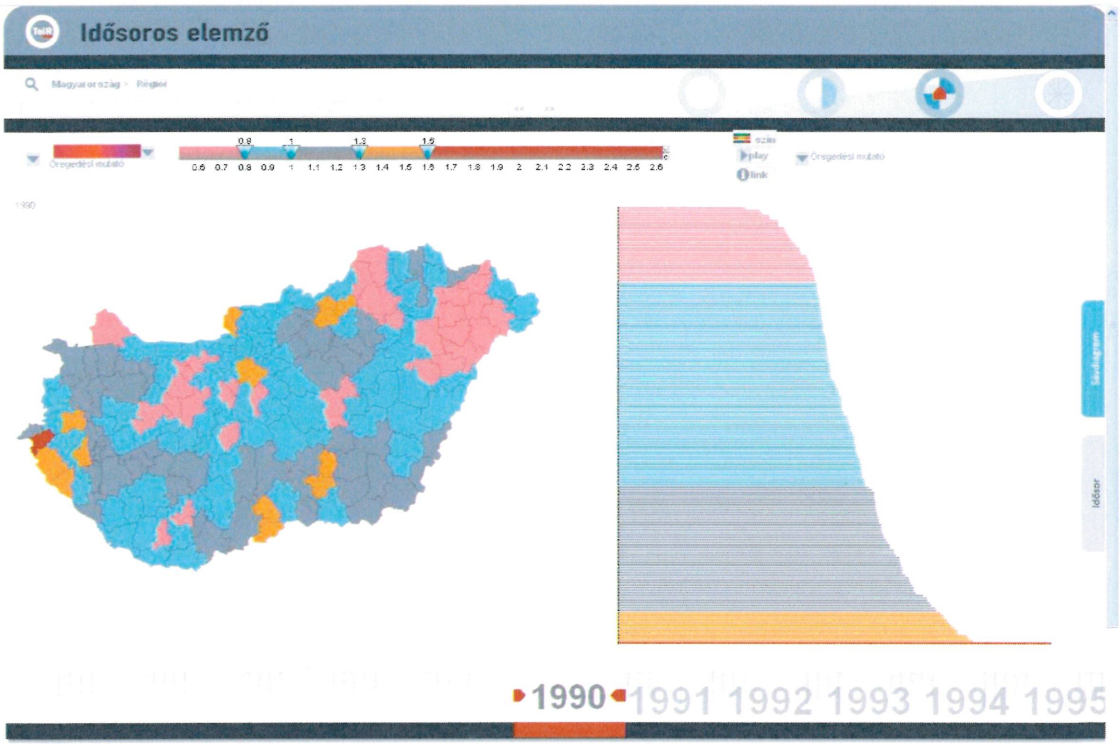

7-8. ábrák: Magyarország megyéinek öregedési indexe 1990 és 2009 - Forrás TEIR

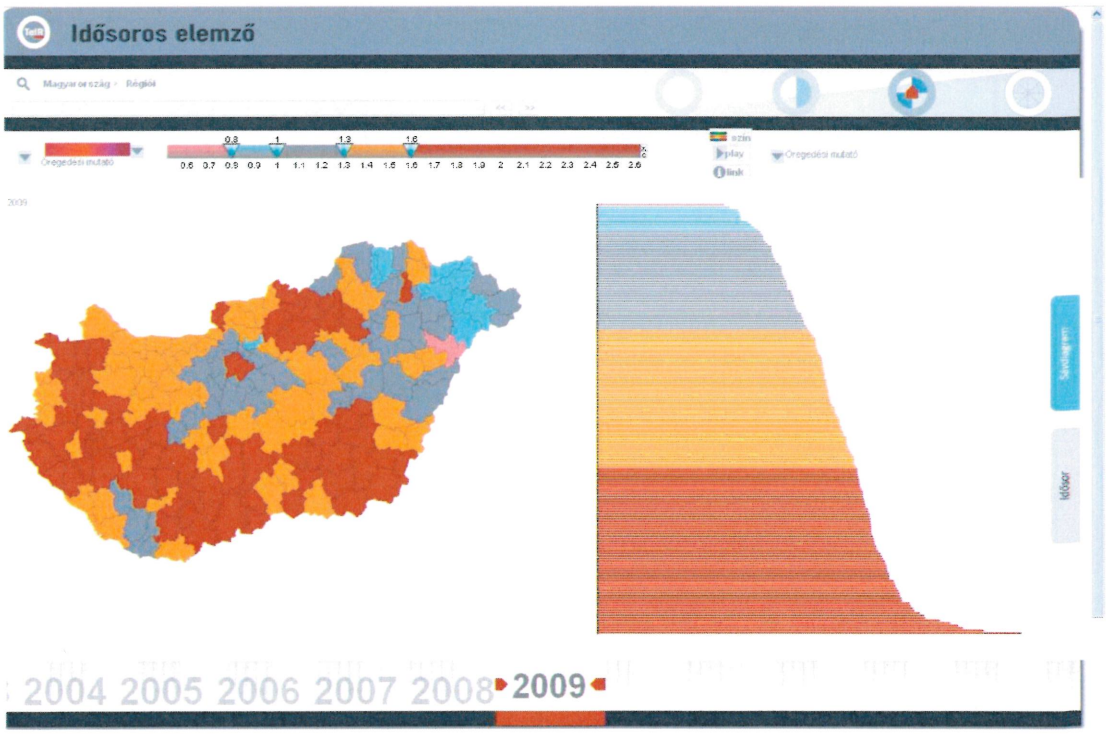

4. Meglévő településszerkezet:

Domaszék településszerkezetét a táji adottságokon kívül legjobban a kialakulásának körülményei befolyásolták. Domaszék igazgatási területe az emberi letelepülés kezdetétől lakott volt; erről tanúskodnak a nagyszámú régészeti leletek. Találtak itt bronzkori, vaskori, honfoglalás kori leleteket; de nagyszámú szarmata és gepida edénytöredéket is, valamint leleteket a késő középkorból.

A XVI-XVIII. századból előkerült leletek már a terület tanyásodására utalnak, csiráiban kezdett kialakulni a térség mai arculata. Ennek eredete az, hogy a szegedi lakosság - elsősorban a mai Domaszék - területén úgynevezett szállásokat alakítottak ki, itt mezőgazdasági tevékenységet folytattak.

Megjelenik a Doma név is, ami bizonyíthatóan családnév volt: az 1522-es tizedlajstromban szerepel a Doma család, mint a környéken gazdálkodó jószágtartással és marhakereskedelemmel foglalkozó család. A török hódoltság Szeged 1543-ban történt eleste után e területet is elérte. Sajátos módon a tanyavilág fejlődését eredményezte a török uralom, mivel a városlakók közül, akinek arra módja volt, a várost elhagyva a város környéki földekre telepedett.

A földek szántóföldi növénytermesztésre nem, annál inkább legeltetéses állattenyésztésre voltak alkalmasak. Hamarosan a környék a magyar szarvasmarha-tenyésztés központja lett. Azonban ismét hosszú ideig tartó dúlás következett: a környéket sanyargatta-sarcolta a tizenöt éves háború küzdő felei, majd a török kiverése után a császári hadak, s bizony még a kuruc seregek is. Ennek ellenére - s ismét a régészeti leletek tanúskodnak - a keserves időkben is sok tanya állt a környéken. A területen élő kétlaki lakosság - ház Szegeden, leginkább Alsóváros- on - s tanya a földeken valahogy túlélte a bajokat, vagy a városban, vagy a tanyán maradt annyi, hogy folytatni tudta küzdelmes létét.

Valamivel könnyebb idők jöttek, már ami a háborúkat illeti, s ismét erősödött, gyarapodott a tanyavilág. A tanya tulajdonképpen állattartó épületekből, a cselédség szálláshelyéből, illetve a tanyához tartozó földterületből állt. A tanya gyarapodása, valószínűleg az ebből adódó többletfeladatok, a vagyon védelme szükségessé tette, hogy a tanyagazda is gazdaságában töltsön több időt, így a városi házat meghagyva, oda egyre ritkábban visszalátogatva, házat épített tanyáján s inkább itt lakott.

Ezt a körülményt azonban a város vezetése nem nézte jó szemmel, mert nem voltak eszközei a tanyavilág közigazgatási feladatainak ellátásra, a közbiztonság fenntartására, s a tanyavilág jó búvóhelyet biztosított a katonaszökevényeknek, pusztai betyároknak. Ebben a tanyavilágban élt maga Rózsa Sándor is.

Ennek okán már a XVIII-XIX. században több intézkedés született - még kormányzati szinten is - a tanyavilág felszámolására, de megoldhatatlan feladatnak bizonyult, nem utolsó sorban gazdasági megfontolások miatt: a terület talajtani adottságai nem tették lehetővé a szántóföldi növénytermesztést, az istállós állattartást, s a tanyán előállított mezőgazdasági termékekre a városnak, a megyének, de az országnak is szüksége volt. A XIX. Század közepén jött létre az a közigazgatási rendszer, mely gyakorlatilag a térségben az önálló települések létrejöttéig - mintegy 100 évig - fennmaradt a kapitányságok intézménye. A megye kapitányságokra, ezen belül káplárságokra osztotta a tanyavilágot, s ezek a városi közgyűlés által fizetett kapitányok tartották fenn a rendet s közbiztonságot.

A két világháború újabb hanyatlást eredményezett, de a tanyavilág már volt annyira erős, hogy kiheverte ezeket a megrázkódtatásokat is. Az 1900-as évek elején, közepén már a szegedi városi lakosság több mint a fele tanyán él.

Komoly fejlődést hozott az 1927. február elsején megindult keskeny nyomtávú vasút. A vasút könnyebbé tette a mezőgazdasági termékek városi piacra juttatását, a közlekedést a tanyavilág és a város közt, de gazdasági hasznán túl társadalmi-kulturális hozadéka is volt a kisvasútnak: estélyekre, színházi előadásokra is el lehetett jutni immár a tanyáról is. Ez könnyebbé tette a tanyasi életet, s szükségessé vált tanyaközpontok létrehozása is. Ez Domaszék esetében a Zöldfás templom megépítésével kezdődött, 1940-ben, s környék szerte épültek a tanyasi iskolák is.

1949-ben született döntés arról, hogy a tanyavilágban faluközpontokat kell kialakítani, s önálló településeket kell létrehozni. Az 1949. évi népszámlálás alkalmával 1450 épületben 5247 ember élt a majdani Domaszék területén - természetesen mindannyian külterületen. 1952. január elsején lett Domaszék ezen a néven önálló település, s még ebben az évben megépült a tanácsháza, ami ma is helyet ad a polgármesteri hivatalnak.

1970-ig megépült egyebek közt az egészségügyi tanácsadó, a ravatalozó, az állatorvosi rendelő, tűzoltószertár, mázsaház, vízmű, orvosi rendelő és lakás, posta és szolgálati lakás, a takarékszövetkezet étterem és presszó. A belterületi lakosok száma ekkor mindössze 264 fő, míg 3333 fő tanyán lakik. További folyamatos fejlődés eredményeként létrejöttek az alapfokú intézmények (iskola, óvoda, tűzoltó szertár), majd a rendszerváltás után a Teleház és a Sportcsarnok.

A község településszerkezetének egyik fő jellemzője a ma is meglévő tanyás mezőgazdasági térség; a, sziksós tavakkal, semlyékkel tarkított homokos síkvidék és a tervezett úthálózatú, rendezett belterület. A belterület mellett, azzal közel azonos nagyságú zártkertes terület alakult ki, mely a zártkertek megszűnése után és a művelés fokozatos felhagyásával java részt rendezetlen lakóterületté alakult át.

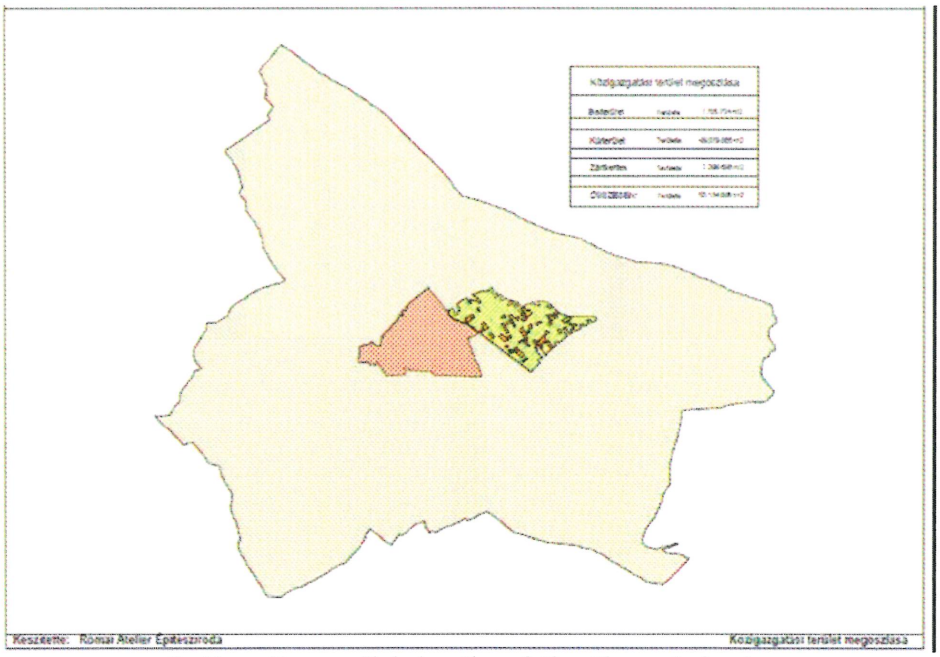

9. ábra: Domaszék belterülete, külterülete, zártkertje

Domaszék Településszerkezeti terve - 2011.

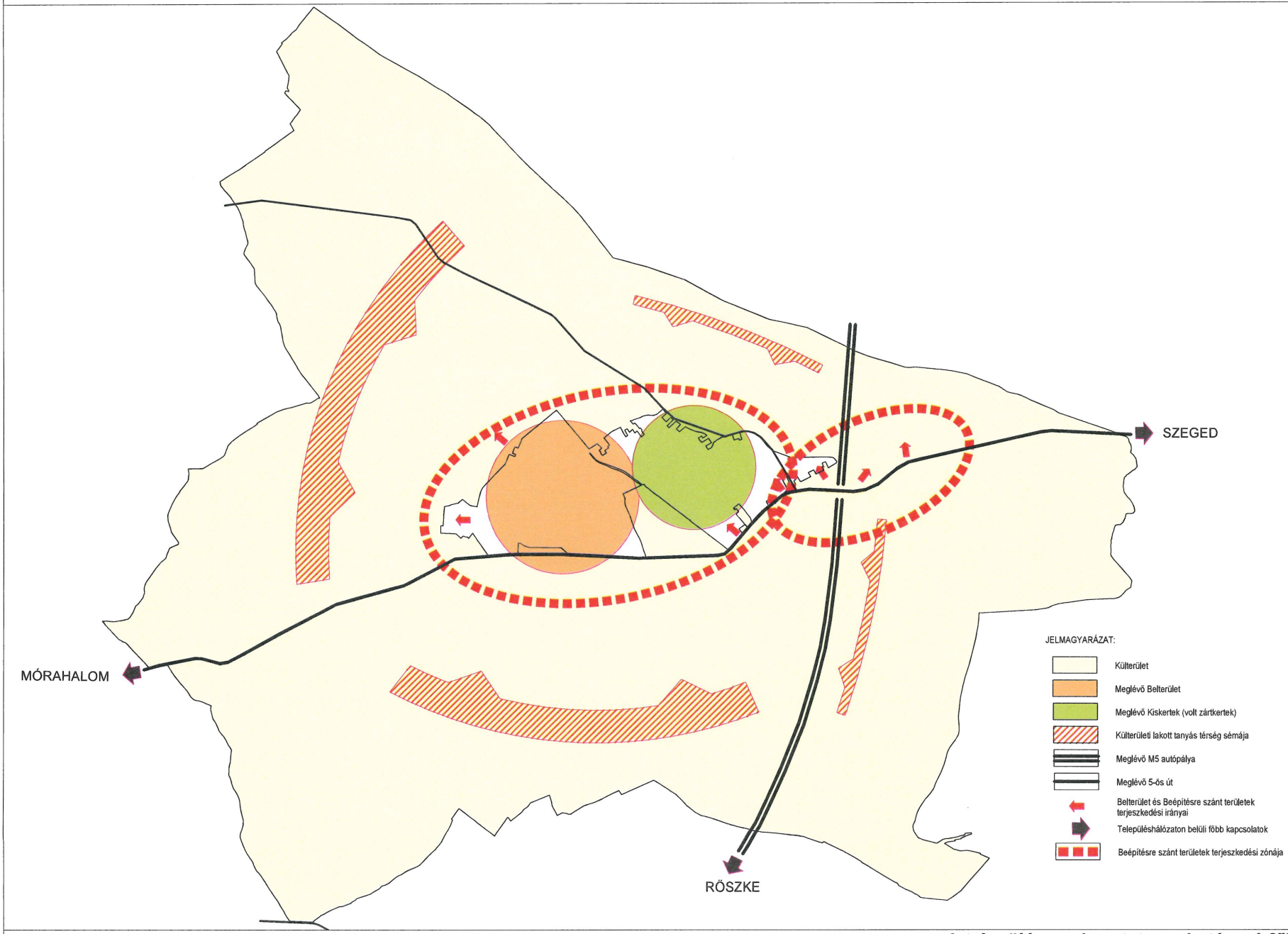

A településszerkezetet meghatározó főbb elemek

A terület jellegzetessége a tanyavilág. A lakosság kisebbik fele mezőgazdasági területen, tanyán lakik. A lakosság nagyobbik fele, a község belterületén, családi házas telkeken él. Jellemző, a volt zártkerti területek gazdasági épületeinek lakásként történő használata. A külterületen élők aránya a belterületen élőkhöz viszonyítva csökken.

Településszerkezet alakító elem az újonnan épült M5 autópálya és csomópontjai Az autópálya megépülése után lakossági törekvés van az autópálya és az 55-ös út mentén logisztikai bázisok, gazdasági területek kialakítására, melyek a települési szerkezetet alakító hatásukon túl a község fejlődésére is pozitív hatást tudnak gyakorolni.

A ma érvényben lévő Településszerkezeti terv is jelöl ki gazdasági területeket az autópálya és az 55-ös út csomópontja környezetében.

10. ábra: Érvényben lévő Településszerkezeti terv

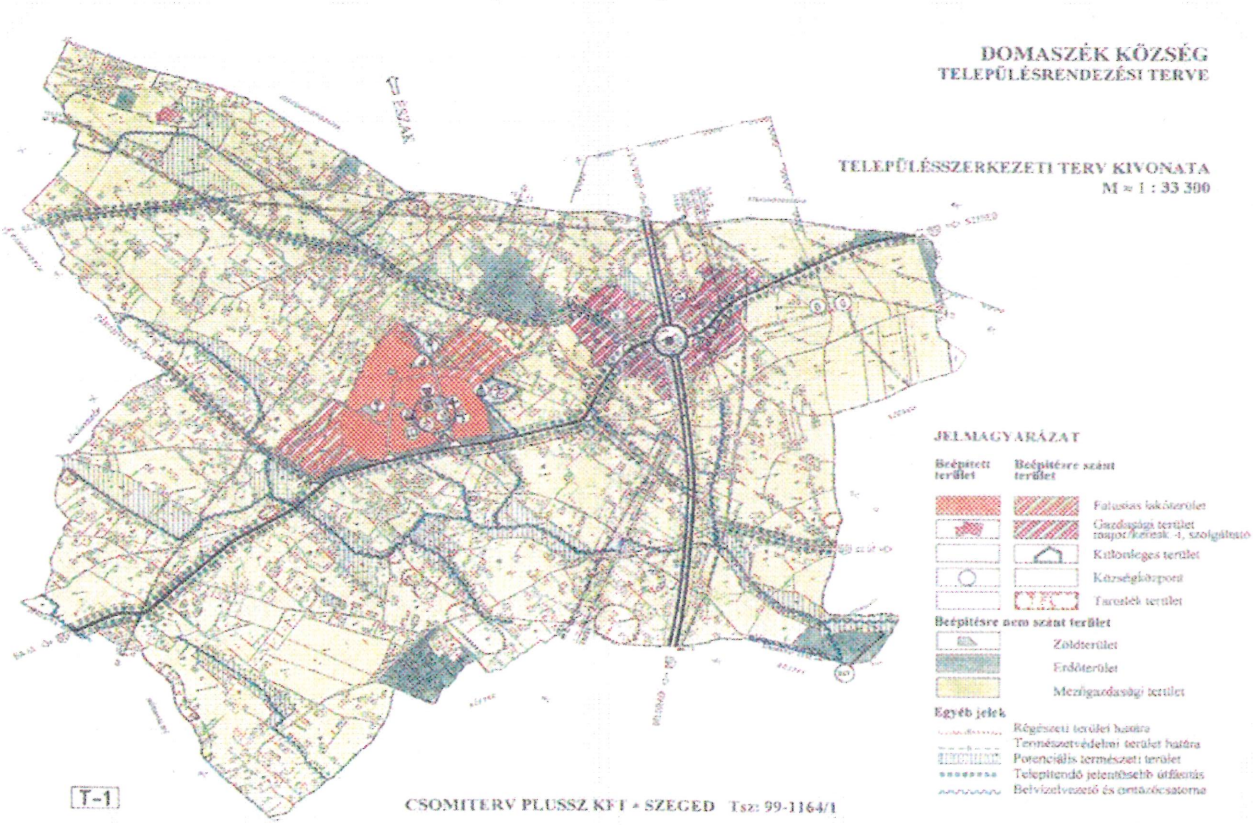

5. Gazdaság:

Kedvezőtlen gazdasági folyamatok a megyében: Az általános válságon túl a GDP egy főre eső mértéke jelentősen visszaesett az utóbbi időben. Kedvezőtlen gazdasági szerkezet; hiányoznak a térség dinamikus fejlődését lehetővé tevő húzóágazatok.

Önkormányzati gazdálkodás: Az önkormányzat gazdálkodása a kötelező állami feladatok ellátására korlátozódik. Az önkormányzat üzletileg hasznosítható ingatlanvagyonnal nem rendelkezik.

Munkahelyi területek, kulcságazatok: A területen nyersanyag kitermelés és ipari tevékenység nem folyik. A néhány kisebb mezőgazdasági üzemen kívül, a mezőgazdasági termelés elsősorban háztáji jellegű zöldség és gyümölcstermesztés. Gabona termesztés kis

parcellákon, elsősorban takarmányozási célból történik. Az állattartás is háztáji jellegű, nagy állattartó üzemek nincsenek.

A mezőgazdasággal kapcsolatos feldolgozóipar és ellátó szolgáltatások, kis volumenű gazdasági társaságokkal csak részben biztosítottak. Az ellátó szolgáltató tevékenység jobban, a feldolgozás és felvásárlás kevésbé kiterjedt.

Kereskedelem, szolgáltatás, idegenforgalom: A lakosság jelentős része ingázik. A lakosság ellátását biztosító kereskedelmi és szolgáltató tevékenység is ehhez igazodik. Az élelmiszerüzlet ellátás jó, az egyéb lakossági szolgáltatás, a keresleti viszonyokhoz igazodva alacsonyabb mértékű.

A vendéglátás és rendezvényszervezés elsősorban az 55-ös út forgalmához kötődik, a település jól ellátottnak tekinthető. Kulturális, művelődési és szórakoztató intézmények a településen kis mértékben működnek. Szabadidős tevékenység folytatása a községi tornacsarnokban biztosított.

A település idegenforgalma az önkormányzati rendezvényekhez és a jelentősebb családi eseményekhez kötődik. Az önkormányzat turisztikai koncepcióval 2006. óta rendelkezik. A szálláshelyek kihasználtságára Szeged város, az evezős és kajak kenu pálya közelsége, és a családi rendezvényszervezés van a legnagyobb hatással. A szabadidő-, a sport-, és a táji környezeti adottságokhoz köthető túrizmus, valamint a falusi túrizmus jelentéktelen mértékű. A táji környezet mezőgazdasági értéke alacsony, ökológiai értékei viszont kihasználatlanok.

6. Intézmény rendszer:

Szociális intézményrendszer: Családsegítő-, Gyermekjóléti-, Védőnői Szolgálat, házi szociális gondozás működik a községben. Az időskorúak családon belüli gondozása visszaszorulóban van. Idősek otthona nincs a településen.

Oktatás: Bölcsőde, óvoda és nyolcosztályos általános iskola művészeti oktatással működik a településen. Kihasználtságuk teljes, a folyamatosan keletkező többletigények ellátására bővítés nélkül nem lehetséges

Domaszék Község Gyermek-és Ifjúságpolitikai Koncepcióval rendelkezik, amely 2005 évben került elfogadásra.

Egészségügy: A településen kettő háziorvos, egy gyermekorvos, egy fogorvos és egy gyógyszertár működik. Szakirányú egészségügyi ellátás igénybevételéhez el kell utazni a településről Mórahalomra vagy Szegedre. Korházi ellátás Szegeden biztosított. Ügyeleti és sürgősségi ellátás kistérségi szinten biztosított a Szegedi Mentőállomáson illetve Szeged korházaiban.

Kultúra, művelődés, sport: A községben az Általános Művelődési Központ keretén belül működik az általános iskola, a községi Könyvtár, mindkettől külön épületben. A Teleház külön ingatlanon, egy kisebb épületben kapott helyet. Közművelődési feladatok ellátására létesített intézmény nem található a településen. Kistérségi szinten Mórahalom és Szeged városok biztosítanak további ellátást. A közművelődési feladatokat a Polgármesteri Hivatal irányításával az intézmének és civil szervezetek látják el ellátási szerződés alapján.
Nagyobb létszámú programok lebonyolításának lehetősége jelenleg szabadtéren biztosított, a település központi parkjaiban, amelyet a település ki is használ.

Sportolási lehetőségek a Sportcsarnokban, a Futballpályán, az Általános Művelődési Központ (általános Iskola) pályáin és az Egészségközpont rekreációs termeiben biztosítottak a településen. Domaszék Község Sportkoncepcióval rendelkezik, amely 2006 évben került elfogadásra.

A társadalmi szervezetek száma és társadalmi bázisuk, az elmúlt időszakban növekedett. A társadalmi önszerveződésekben a helyben munkát vállalók (az "őslakosok") aktívabbak.

A településen Római Katolikus Plébánia Hivatal és templom található. A külterületi Zöldfás Templomnál Katolikus Ifjúsági Központ működik, szálláshelyekkel és konferencia termekkel.

Közbiztonság: A Szegedi Belvárosi Rendőrőrs kistérségi feladatai által, körzeti megbízotti szinten biztosított a rendőri ellátás. A településen mezőőr és polgárőrség működik.

7. Épített környezet:

A terület építészeti jellegzetessége a tervezett, rendezett nagytelkes (1200-1600 m2 területű) belterület családiházas beépítéssel és az alföldi tanya. A település és a külterület jellemző épületkaraktere az oldalhatáron-, vagy szabadon álló földszintes épület. A külterület jellegzetes beépítése, a szabadon álló épületekkel körbeépített tanyaudvar.

Domaszék község mesterségesen létrehozott település. Erről tanúskodik az 1950-es években kialakított központi településrész derékszögű utcahálózata. A 70-es, 80-as évek településszerkezetére a törtvonalban vezetett utcák, a keskenyebb hosszúkás arányú telkek a jellemzőek. Ebben az időszakban főleg az 55-ös úttól távolodva, északi irányban bővül a település. A 90-es évek és közelmúlt településszerkezetére az ívesen hajlított utcák, a szabálytalanabb alakú, az utcával és egymással szöget bezáró telekhatárok a jellemzőek. A telkek továbbra is keskenyebb hosszúkás arányúak. A fejlesztési irányok viszont megváltoztak, az 55-ös út mentén, nyugati irányban bővült a település.

Épületállomány: A település jellegzetes épületkaraktere a földszintes magastetős épület. A nagyobb alaprajzi kiterjedésű középületek és gazdasági épületek jellemzően egyemeletes, magas tetős karakterűek.

Az épületállomány jelentős része jó állagú, a közelmúltban épített illetve felújított. A jelentéktelen számú nem megfelelő állagú épületek többsége a volt zártkerti területen és a külterületen találhatóak. Jellemző a befejezetlen de lakható épületek, valamint a félkész állapotban megrekedt építkezések gyakorisága.

Telekhasználat: A telekalakításra, a művelhető nagy alapterületű telkek a jellemzőek. A telekhasználat átalakulóban van. A nagy alapterületű telkeken emegjelenik a mezőgazdasági termelés mellett a parkosított pihenőkert, sok a rendezetlen telek.

Értékvédelem: A település fiatal, az építészetileg értékes épületek száma csekély. Jellegzetesek az alföldi tanyavilághoz tartozó régi iskolaépületek, a templom, a volt vasútállomás épülete valamint a közterületi építmények, haranglábak, feszületek, emlékhelyek és szobrok. A hajdani szélmalmokra mára csak egyetlen romos épület emlékeztet. Országosan védett műemlék csak egy található a területen. A népi építészetileg jellegzetes "délalföldi háztípus" csak a tanyavilágban lelhető fel.

Az új építkezések tömegalakításukban nem követik a délalföldi hagyományokat, az épületállomány formavilágában, anyaghasználatában, színvilágában és minden építészeti elemében vegyes képet mutat.

8. Zöldterületek, környezetvédelem és természetvédelem:

Zöldterületek: A belterületen négy helyen található parkosított zöldterület. Ezek a közparkok gondozottak, de csekély kiterjedésűek, szétaprózottak, és berendezésük szegényes. Kevés a közterületi játszótér és emlékmű.

A védelmi jellegű zöldterületek a területen nem kiépültek, az erdőterület elenyészően csekély, erdőgazdálkodás nem folyik a területen.

Környezeti állapot:

Természetes vízkészlet: A település közigazgatási területén folyó és állóvízkészlet nincs. A természetes vízkészlet a talajban található. Az állandó vízfelületek nagysága igen csekély, mennyiségük és minőségük igen változó, halgazdálkodásra nem alkalmas. Az időszakosan vízállásos területek, és az időszakosan magas talajvízszintű területek nagysága igen jelentős. Ez nagymértékben befolyásolja a mezőgazdasági művelés jellegét.

Talaj: A közigazgatási terület keleti része mezőgazdaságilag értékesebb, jobb talajadottságú terület: Nyugat felé haladva a homokos talaj termőképessége egyre csökken, jellemző a futóhomokos talajfelszín, a termőréteg vastagsága egyre csökken. A homokbányákban, a termő réteg került elhordásra.

Zaj és levegőminőség: Ipari vagy bányászati tevékenységből adódó zaj és levegőszennyezés nincs a településen. Vasúti és légi forgalom nem terheli a területet, a közúti forgalom viszont jelentős. A területen halad keresztül az M5-ös autópálya és a Szeged-Baja közötti 55-ös főútvonal. Az autópálya forgalma jelenleg még csekély, de hosszútávon számolni kell ezen közutak zaj és légszennyező hatásának növekedésével.

Hulladékgazdálkodás: A keletkező szilárd hulladékot a területről elszállítják. A volt szeméttelep rekultiválása, hulladékudvar létrehozása és a szelektív hulladékgyűjtés bevezetése történik a közeljövőben. A "dögkamra" jelenleg lerakóként működik. Problémát jelent, hogy az elszállításig nem megoldott az építmény őrzése.

Természetvédelmi területek: Országos természetvédelmi területek nem találhatóak a külterületen. A mezőgazdasági művelésre rosszul alkalmazható belvizes területek ökológiai értékei jelenleg még nem részesülnek védelemben.

9. Közlekedés:

Közlekedési hálózatok: A terület legjelentősebb közlekedési útvonalai, a Szeged és Domaszék települések között észak-déli irányban áthaladó M5-ös autópálya, a Szeged-Baja közötti 55-ös főútvonal, és ezek csomópontja. A belterület "zsáktelepülésként" északról csatlakozik a kelet-nyugat irányú 55-ös főútvonalhoz, négy csomóponttal. A területen vasútvonal nincs, a hajdani kisvasutat évtizedekkel ezelőtt megszüntették. Jelenleg tervezet az 55 sz. út átépítése, részben a meglévő csomópontok átalakításával, mely jelentősen minőségi változást fog eredményezni a közlekedési lehetőségekben.

Térségi kapcsolatok: Domaszéket határoló települések: északról Kiskundorozsma, keletről Szeged, délről Röszke, délnyugatról Mórahalom, északnyugatról Zákányszék. A települések közötti közvetlen közúti összeköttetés csak Szegeddel és Mórahalommal biztosított, az 55-ös úton haladva. Domaszék területén átmeno forgalom jelenleg nincs.

Tömegközlekedés: Az Ásotthalomról, Mórahalomról és Domaszékről Szegedre ingázók az 55-ös főutat használják. Bizonyos napszakokban jelentős a forgalom. Az 55-ös útra szerveződő helyközi közlekedés jól szervezettnek mondható. Egyes járatok csak Domaszékig közlekednek. Jelentős járatszám körfogalomban szedi össze a belterületről utazni szándékozókat. Helyi tömegközlekedés nincs, a külterületről utazni szándékozóknak valamelyik 55-ös út menti buszmegállóhoz kell eljutniuk. A külterületen nincs körfogalomban közlekedő helyközi járat.

Kerékpáros és gyalogos közlekedés: A Szeged, Mórahalom, Ásotthalom közötti, az 55-ös út mentén haladó kerékpárút hálózat folyamatosan kiépül. .A külterületi utak földutak illetve stabilizált földutak. A belterületi utak jelentős része már szilárd burkolattal rendelkezik, fejlesztésük folyamatosan történik. A járdaépítés lakossági feladat, amelyhez járdalapot biztosít az önkormányzat.

10. Közművek:

A belterület közműellátottsága: közműves szennyvízelvezetés, vezetékes ivóvíz, vezetékes földgáz, légkábeles villamos hálózat. A felszíni vizeket részben újjáépített, nyitott levezető-és szikkasztóárkok kezelik. A belterületi hálózatok kapacitását telkenkénti egy lakóépületre méretezték. Az ellátási igények növekedése esetén – hasonló fogyasztói szokások esetén - hálózatbővítési problémákra lehet számítani.

Vízellátás: A település kettő ivóvízkútja, a növekedő igényeket már nem tudja kielégíteni. Az utóbbi években jelentősen visszaesett a vízfogyasztás; a megnövekedett költségek miatt a tulajdonosok takarékosabban bánnak a vízzel. Ez a visszaesés jelent némi tartalékot a vízfelhasználásban, mintegy 100 telek újonnan való bekötését lehetővé teszi a meglévő fogyasztás csökkenése. Folyamatban van a vízmnőség-javító program.

Csatornázás: A belterület teljesen csatornázott. A szennyvíztisztító telepet Röszke és Domaszék közösen használja. A mindkét településen folyamatosan szaporodó rákötések száma kapacitásgondokat okoz. Szikkasztásos szennyvízelhelyezés a volt zártkerti területen és a tanyavilágban található. Általános megoldás, hogy a keletkező szennyvíz közvetlenül a szikkasztókba jut, ezáltal mindenféle előkezelés nélkül szennyezi a talajt.

Felszíni vízelvezetés: A terület fokozottan belvízveszélyes. A felszíni vízelvezetés hálózata, a 2000-2001 évi belvízgondokat követően fokozatosan kezd kiépülni. Jelenleg tervezés alatt áll egy vízmegtartást is biztosító belvízmentesítő program megvalósítása.

Energiaellátás: A külterület és a jelentős kiterjedésű volt zártkerti terület csak légkábeles villamos energiával vannak ellátva. A külterületi tanyavilágban egyre több lakóépület rendelkezik vezetékes ivóvíz és vezetékes gáz ellátással is. A hálózatok egyre bővülnek a külterület gazdaságosan fejleszthető részein. Törekedni kell az alternatív, megujuló energiaforrások használatára.

11. Egyes településrészek értékelése:

Belterület: A település belterületén csak lakóövezetek és különleges övezetek vannak kijelölve. Az egysíkú övezeti besorolás gátolja a kereskedelmi szolgáltató ellátó létesítmények létrejöttét, intézményi csomópontok, központok kialakulását. Fejleszthető a sportterület kialakítása és megközelíthetősége. A belterület az 55-ös út mentén nyugati irányban került bővítésre, mindjobban elnyújtva a települést a főútvonal mentén. A védőerdők nem valósultak meg, a szándékok ellenére, a település mindkét oldalon egyre jobban rátelepül az 55-ös főútra.

A volt zártkertek területe: A terület egyik része falusias lakóövezet, a másik része mezőgazdasági terület besorolású. A terület nem egységes kezelése társadalmi feszültséget okozhat, ugyanakkor mindenképpen törekedni kell az ütemezett fejlesztési lehetőségre.. A megnövekedett infrastrukturális ellátásra nem született megoldás, a terület egyes részei fokozottan belvízveszélyesek. A területen különösen alacsonyak a telekárak, amely a már jelentős számban megtelepedett, önerőből fejleszteni nem képes társadalmi rétegek beköltözését gerjeszti. A területen különösen magas a szabálytalan építkezések és a szabálytalan épülethasználatok aránya. Veszélyforrást jelent az önerőből fejleszteni nem képes társadalmi rétegek nagyarányú betelepülése, a rosszul ellátható belvízveszélyes területekre. Az 55-ös út menti területekre elsősorban gazdasági tevékenységet végzők

kívánnak megtelepülni. Kedvező jelenség, hogy a jobban ellátható területrészre, tőkeerősebb, munkahelyet teremtő vállalkozások szeretnének települni.

Külterület: A település külterülete egységesen mezőgazdasági övezetbe sorolt. Ezen belül megkülönböztetésre került a volt zártkerti terület mint kertes övezet, a természeti területek mint egyéb övezet, és a többi terület mint tanyás övezet. A terület jellegzetessége, hogy jelentős számban találhatók régészeti lelőhelyek, valamint kunhalmok. A szőlő és gyümölcsültetvények aránya alacsony, az erdőterület elenyészően csekély. Négy mezőgazdasági üzem működik a területen. Az autópálya csomópont környéki gazdasági övezetek nincsenek leszabályozva. Jelenleg ezek is mezőgazdasági tanyás övezetek. Az egész közigazgatási területen gazdasági övezet, jelenleg sehol nincs kialakítva. A külterület Szeged városhoz legközelebb fekvő északkeleti része, a Maty-éri víztározóval, a Gróf Széchenyi István Evezős és kajak kenu pályával határos. Ez a turisztikai szempontból értékes terület, jelenleg gazdasági erdő övezet besorolású.

Ökológiailag értékes természeti környezet és régészeti lelőhelyek: Az idegenforgalmi értékek kedvezőbb kihasználása jelenleg még kiaknázatlan, veszélyt jelenthet viszont a terület tönkremenetele, és ezzel idegenforgalmi értékének csökkenése. Idegenforgalmi szempontból kihasználatlan az evezős és kajak kenu pálya közelsége. Az itt meglévő erdők megtartása, bővítése és növényállományuk értékesebbre cserélése megőrzendő értéket képvisel. A terület termálkútjai kihasználatlanok, hasznosítási lehetőségeiket célszerű lenne megvizsgáltatni.

Autópálya és csomópontja: A különösen jó forgalmi helyzet a gazdasági tevékenységek megtelepülésének kedvez. Veszélyforrások lehetnek, a spekulatív telek adásvételek, a helyi gazdaságot tönkretevő multinacionális kereskedelmi cégek megjelenése, valamint az autópálya fokozott környezetterhelése (a zaj, a rezgés, a por és a füst).

Területgazdálkodás: Mind a külterületen, mind a belterületen folyamatos igény jelentkezik új építési telkek és lakóépületek létrehozására. A folyamatos építési telek kereslet oka Szeged város közelsége és a jó közlekedési lehetőség az ingázásra.
Az utóbbi tíz évben jelentős mértékű extenzív belterület növelés történt, melynek nagy részét s volt zártkertek egyébként is már részben beépült részeinek belterületbe vonása okozta.

12. A település Erősségeinek és Gyengeségeinek számbavétele:

ERŐSSÉGEK

- Nagyon jó a település földrajzi fekvése és közlekedésföldrajzi helyzete. Rövid idő alatt, jól kiépített aszfaltozott úton lehet bejutni a kistérségi központba Szegedre és eljutni Mórahalomra.
- Rendszeres buszjáratok kapcsolják össze Domaszéket a környező településekkel.
- A település csendes, átmenő forgalomtól mentes, a levegőminőség jó.
- Teljesen kiépült a belterület csatornázottsága és megtörténtek a lakossági rákötések is.
- Belterületen kiépült, illetve folyamatban van a kiépülése a belvízelvezető rendszernek.
- A belterületi utak nagy része burkolt, a járdák is részben kiépítettek.
- A belterületi utcák zöldfelületi elemeit a lakók ápolják, szép, esztétikus az utcahálózat megjelenése.
- Rendelkezésre állnak relatív olcsó telkek a beköltözők számára és az építkezések is relatíve olcsón megvalósíthatóak.
- A község vezetése kiemelt figyelmet fordít a település ifjúságának nevelésére, a sportolási lehetőségek biztosítására.
- Jól kihasználva a pályázati lehetőségeket a település folyamatosan fejleszti a bölcsődei és az óvodai ellátást és tervezi az általános iskola bővítését is.
- A kistérség lakóinak munkakultúrája, képzettsége magas színvonalú, jelentősek a népművészeti és kulturális hagyományok (néptánc)

GYENGESÉGEK

Gazdaság
- helyben foglalkoztatási lehetőség alacsony mértéke
- a mezőgazdasági termelők információhiánya a lehetőségekről, a saját termékeik értékéről

Szolgáltatások
- szakinformációs szolgáltatás elégtelensége
- a potenciális természeti adottságok kihasználatlanságának oka
- nincs megfelelő a telekommunikáció a külterületi részek hasznosíthatóságáról

Környezet
- Külterületen szennyvízelhelyezés megoldatlansága
- Volt zárkertek infrastruktúra nélküli beépülése

13. A település hatókörén túli külső tényezőinek elemzése:

LEHETŐSÉGEK

Társadalom

- tőkeerős családi vállalkozások erősítését célzó állami intézkedések
- a térségben munkahelyek megteremtésével a minőségi munkaerő elvándorlásának megállítása
- a falusi, tanyasi turizmus lehetőségeinek szélesítése
- térségi kulturális hagyományok felerősítése
- magasan képzett szakemberek tenni akarása
- élénk kistérségi fejlesztési aktivitás
- EU által támogatott pályázatok

Gazdaság

- hagyományokon alapuló, de innovatív, nagy élőmunka igényű kézműves termékek bevezetéséhez szükséges erőforrások összegyűjtése
- fűszernövények, gyógynövények termesztése iránti külső kereslet
- hagyományos tájtermesztésű növények újra „felfedezése"
- alternatív foglalkozási lehetőségek előtérbe helyezése országosan (falusi-, öko-, agrárturizmus)
- a népművészeti hagyományok, természeti- és kulturális értékeink turisztikai célú hasznosítása
- biotermékek iránti kereslet hozzájárulhat a mezőgazdaság fejlődéséhez

VESZÉLYEK

- a befektetői érdeklődés alacsony szintje
- gyenge kis és középvállalatok
- a differenciálatlan agrártámogatási rendszer
- a hagyományos mezőgazdasági termelés jövedelmezősége alacsony, kevés hajlandóság mutatkozik az új kultúrák bevezetésére
- mezőgazdasági tárolási, feldolgozási kapacitás, gépesítettség hiánya
- elaprózott agrár-gazdaságok, kiszolgáltatottság a felvásárlókkal szemben
- az egyedi termékek minősége nem állandó –azaz hiányzik egy állandó egyedi minőség-ellenőrzés
- nem kiépített a helyi specifikumokra vonatkozó támogatási rendszer
- a támogatásokhoz szükséges önerő hiánya
- az utófinanszírozást nem tudják megvalósítani a pályázók
- nincs állami szervezet a belvízelvezető rendszer létrehozására, karbantartására

DOMASZÉK TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

TELEPÜLÉSPOLITIKAI ELHATÁROZÁSOK, PRIORITÁSOK

Elsődleges cél a **vidéki életminőség javítása át, a település népességmegtartó-képességének további fejlesztése, a** község lakóinak és szervezeteinek a gazdasági és társadalmi életbe való hatékony bekacsolódásának elősegítése., ösztönzése.

Fontos cél a természeti és kulturális erőforrások lehető legjobb kiaknázása, a táji, települési hagyományokra építkezés, a természeti, környezeti értékek megőrzése.

Domaszék község Önkormányzata fejleszteni kívánja a település népesség-megtartó és gazdasági potenciálját, oly módon, hogy a település jelenlegi értékes adottságai ne sérüljenek. Ennek érdekében az alábbiakban határozza meg a település tervezett fejlesztése során elsődleges településfejlesztési politikai elhatározásokat, prioritásokat:

- munkahely-teremtés, a helyben foglalkoztatottság növelése, jövedelemszerzési lehetőségek megteremtése, tartós munkanélküliség kialakulásának megakadályozása,
- a település népességmegtartó képességének fokozása,
- a lakosság életkörülményeinek folyamatos javítása (a legelőnyösebb megoldások alkalmazásával),
- alapellátás fejlesztése, környezetvédelem, természetvédelem, épített környezet védelme
- idős-korúak ellátási rendszerének javítása, fejlesztése, bővítése,
- népességnövekedés elősegítése,
- humán infrastúktúra fejlesztése,
- szellemi potenciál növelése.
- a település esztétikusabbá tétele,

A meglévő gazdasági környezetben fokozottan segíteni kell a település, az itt élők és vállalkozók, valamint az Önkormányzat gazdálkodásának településrendezési eszközökkel történő segítését.

Az Önkormányzat élni kíván a megépült M5-ös autópálya, az 55. sz. főút és Szeged közelsége következtében létrejött potenciális fejlődés lehetőségével. Gazdasági területek kijelölésével helyet kíván biztosítani gazdasági vállalkozásoknak, melyből származó bevételéből a település ellátó rendszerének és alap infrastruktúrájának elemei fejleszthetők.

A fiatalok és a jól képzett munkaerő helyben maradása és az önkormányzati gazdálkodás stabilizálása érdekében gazdasági területek jelölendők ki az autópálya és az 55. sz. út térségében.

A gazdasági területek kijelölésekor kerülendő a túlzott mértékű, a meglévő belterület nagyságát megközelítő kijelölés. A megvalósíthatóságot maximálisan figyelembe vevő, ütemezett és egyértelmű feltételekhez kötött, a meglévő mezőgazdasági telekszerkezet átalakulását létrehozó tervi megoldások szükségesek.

A település adottságainak, szűkebb és tágabb környezetének elemzése alapján a Képviselő Testület értékelése szerint a belterületen meglévő nagyméretű építési telkek és földszintes

(max tetőtérbeépítéses) beépítésük együttesen a településkép meghatározó elemei, s mint ilyen megőrzendők. Nem támogatott a belterületi ingatlanok túlzott felaprózódásával járó intenzitás fejlesztés.

A fejlesztések során a környezetvédelmi előírások betartásával, növénytelepítéssel, védőzöldek kialakításával és a település belterületén kívül tartott közlekedési fejlesztéssel megóvandók a meglévő pozitív települési adottságok.

FEJLESZTÉSI ÉS INTÉZKEDÉSI FELADATOK:

1.) Társadalom:

Népesség: demográfiai mutatók megőrzése és javítása: a fiatalok helyben maradását, a jól képzett szakemberek helyben boldogulását elősegítő intézkedések megvalósítása; elsősorban a megélhetés gazdasági hátterének megteremtését célzó lépések segítésével. Ennek keretében segíteni szükséges – az Önkormányzat anyagi lehetőségeinek függvényévben – új válallkozások létrejöttét, a mezőgazdasági termelés gazdaságossá tételét és új tipusú gazdálkodási formák létrejöttét elsődlegesen az adminisztratív terhek enyhítésével, egyszerűsítésével, felvilágosítással, tudatformálással.
E szempontból is lényeges feladat – a már kialakulóban lévő szegregáció megállítása érdekében - a volt zártkertes területek mielőbbi rendeződésének elősegítése (szabályozási terv elfogadása; lakossági tájékoztatás a terület rendezéséhez szükséges feltételekről, lehetőségekről; közmű- és közlekedési létesítmények megvalósításában aktív önkormányzati szerepvállalás elsősorban a szervezés infrastruktúrális hátterének biztosításával).
A többgenerációs család rangjának emelését célzó intézkedések megvalósítása, elsődlegesen tudatformáló kampányokkal és a többgenerációs családok együttélését elősegítő belterületi beépítési lehetőségek megteremtésével.
Fontos feladat - az Önkormányzat gazdasági lehetőségeneinek függvényében - részvenni a fenti célokat előmozdító EU és országos kampányokban. A testvértelepülések pozitív példáit széles körben ismertté kell tenni a település lakosai számára (digitális inormációs anyagok, honlap, cikkek a települési Hírmondóban).

Szociális intézményrendszer: Az időskorúak ellátásának javításánál a családon belüli gondoskodást kell ösztönözni, a többgenerációs család társadalmi rangjának emelésével. Helyet, megfelelő környezetet és jó megközelítési lehetőséget kell biztosítani egy Idősek Otthona intézmény megvalósításának.

Egészségügy: Továbbra is biztosítani kell a kistérségi ellátás erősödését, mindemellett ösztönözve a vállalkozás jellegű szakellátás helyben megtelepülésének lehetőségét is.

Oktatás: A bölcsőde, az óvoda befogadóképességének bővítése mellett a képzés és nevelés színvonalának fejlesztése is fontos feladat. A település elhelyezkedésének előnyei miatt a középiskolai oktatás helyben történő megvalósítása nem célkitűzés. Erősítendő oktatási területek: a helyi szakemberek továbbképzése, a lakosság nyelvtudásának, testedzésének, életmódjának fejlesztése. A számítógépes tudás fejlesztésével együtt értéket kell teremteni a kézügyességet igénylő készségek gyakorlásának, és bemutatásának.

Kultúra, művelődés: A rendezvényszervezésekre, a közművelődési programok lebonyolítására, a klubok szakkörök számának növekedésére, egy nagyobb könyvtár kialakítására és kiállítóhelyek biztosítására, egy települési szintű művelődési intézményt kell létrehozni. Ennek helye elsősorban a tornacsarnok bővítménye, hiszen a 90-es évek elején megvalósult létesítmény egy ilyen intézmény első építési üteme.

2.) Gazdaság:

Önkormányzati gazdálkodás: Törekedni kell az önkormányzati feladatok nem csak állami forrásokból történő ellátására, az állami finanszírozáson kívüli gazdasági források bővítésével, önkormányzati vállalkozásokkal, ingatlan-és vagyongazdálkodással.

Munkahelyi területek, kulcságazatok: Legfontosabb munkahelyi területek a mezőgazdaság és az ehhez kapcsolódó feldolgozó ipar. Az alacsony nyersanyagigényű, magas feldolgozási szintű termékek előállítása a cél, erősítve a helyi érdekeltségu kis-és középvállalatok létrejöttét.

A munkahelyteremtés egyik ösztönzője a helyben meglévő képzett munkaerő, így fontos feladat ennek ismertté tétele, további képzésének elősegítése, fejlesztése.

Mezőgazdaság nélkül nem megy: Ösztönözni kell a mezőgazdaság azon ágazatait amelyek gyenge termőképességű, kis kiterjedésű területeken, háztáji jellegű termelés mellett is, nagy feldolgozás igényű, magas értékű termék előállítására képesek. Ilyenek a biogazdálkodás, fűszer-és gyógynövénytermelés, növényházas zöldség és gyümölcstermesztés, energianövények termesztése. Erősítendő ágazat a mezőgazdasági raktározás, a bérraktározás. Közösségi akciókkal erősíteni kell az erdőtelepítést.

Kereskedelem, szolgáltatás: A kereskedelem és a szolgáltatás helyi érdekeltségű vállalkozásokkal, (pl. piac) a helyi igények kiszolgálása irányába bővüljön. Szolgálja ki mind a lakossági igényeket, mind a mezőgazdasági vállalkozásokat. Az Önkormányzat elsődleges feladata a hely biztosítása, rendelkezésre álló erőforrások függvényében kiépítése és ismeretterjesztő tevékenységek megvalósítása helyi médiák bevonásával.

Idegenforgalom: A gyenge termőhelyi adottságokkal rendelkező, valamint talaj, víz és élőhely védelem szempontjából fontos területeken védelmi és idegenforgalmi célú erdő-és gyepgazdálkodás javasolt. Az ilyen hasznosítású mezőgazdasági térségekben a közvetett hasznosítási módok a horgász, a vadász, a természetjáró turizmus, a falusi vendéglátás szorgalmazandó.

Az ökológiai adottságokra, és Szeged város közelségére épülő sport, szabadidő és rendezvényturizmus erősítése.

3.) Épített környezet:

Településszerkezet: Óvni kell a település zsáktelepülés jellégét, az 55-ös út forgalmának kedvezőtlen hatásaitól, nem megakadályozva a településen történő észak-déli irányú helyi érdeku átközlekedést. Kerülni kell a lakóterületek 55-ös út menti fejlesztését.

Terület-felhasználás: A településfejlesztés egyik alapkövetelménye, hogy mind a környezet, mind a társadalom számára biztosítsa a folyamatos megújulás lehetőségeit, ne élje fel tartalékait, természeti erőforrásaival takarékosan gazdálkodjon.

Lakóterületek: A kialakítandó új lakóterületek tegyék lehetővé az aktuális piaci igényekhez igazodó takarékos terület felhasználást, mindemellett akadályozzák meg a túlzottan környezetterhelő besűrűsödést. A településszerkezetben való kedvező elhelyezkedés (pld.: a történelmileg kialakult településmag) biztosítson többlet lehetőséget, nagyobb rangot és értéket a telekhasználatban. A településszerkezetben való kedvezőtlenebb elhelyezkedésű telkek környezeti adottságainak fejlesztésével (pld.: területfeltárással, kötelező növényesítéssel) erősítendőek.

Településközpont: A kialakult határozott településszerkezeti karakterű, kulturális-, intézményi-és ellátó rendeltetésű településközpont tovább erősítendő. Kerülendő az intézményi rendszer decentralizációja a településen.

Ipari, gazdasági területek: Elő kell segíteni a jól megközelíthető, kedvező feltárású, illetve kedvező rálátású területeken gazdasági területek léterjöttét. Alacsony környezetterhelésű, termelő-és feldolgozóipari gazdasági tevékenység megtelepítése a cél ezeken a területen. Önkormányzati feladat elsődlegesen a szabályozási terv elfogadása és a tulajdonosok, befektetők tájékoztatása a terület rendezéséhez szükséges feltételekről, lehetőségekről; közmű- és közlekedési létesítmények megvalósításában aktív önkormányzati szerepvállalás elsősorban a szervezés infrastruktúrális hátterének biztosításával, a fejlesztési területe isnmertté tételével.
Az újonnan kijelölt gazdasági területeken a gazdasági funkcióknak megfelelő telekszerkezet alakítandó ki annak igénybevételét megelőzően. Gazdasági területen telekalakítás feltétele legyen a közművesítés kiépítése.
A tervezett megoldások megvalósulását elő kell segíteni az érintettek részletes tájékoztatásával, önszerveződésük segítésével, a fejlődés, átalakulás megvalósításában aktív szerepet vállalók számára adott adó-kedvezményekkel.

Volt zártkerti területek: A területet egységesen, de időben ütemezetten kell szabályozni, amelynek megalkotásánál figyelembe kell venni a kialakult magasabb környezetterhelést, azt a szándékot, hogy lehetőség szerint ne növekedjen jelentősen a terület beépítési intenzitása, valamint a területen lévő tanyás lakóépületek érdekeit is.
A meglévő kiskertes területek lakóterületi átminősítése csak ütemezetten lehetséges.
Az átminősítéshez azokat belterületbe kell vonni, gondoskodni kell a lakóterülethez szükséges úthálózat és infrastruktúra kialakításáról, csak ezek biztosíthatósága esetén lehetséges lakóépület létesíteni a területen. A településrendezési tervekben ezen feltételek érvényesíthetőségéről gondoskodni kell.
Az Önkormányzat feladata elsődlegesen és az anyagi lehetőségek figyelembe vételével a szabályozási terv elfogadása; lakossági tájékoztatás a terület rendezéséhez szükséges feltételekről, lehetőségekről; közmű- és közlekedési létesítmények megvalósításában aktív önkormányzati szerepvállalás elsősorban a szervezés infrastruktúrális hátterének biztosításával.

4.) Zöldterületek, környezetvédelem és természetvédelem:

Zöldterületek: Összességében növelni kell a zöldfelületek arányát. Belterületen elsősorban pihenés, szabadidő eltöltés céljára szolgáló zöldfelületeket célszerű kialakítani, zöldfelületi bútorozással. A külterületi burkolt -és dűlőutak mentén táj-jellegű fafajták telepítésével fásítás hozandó létre. A fásítás az utak tulajdonosainak feladata.

A tanyaudvar vagy gazdasági épületek körül legalább egy fasort kell létesíteni, melynek kialakítása a tulajdonos feladata legyen. A fásításoknál az alföldi tájra jellemző tájhonos fajokat kell telepíteni.

Gazdasági célú erdőt telepíteni – a meglévő és tervezett erdőterületeken túl az igazgatási terület mezőgazdasági területein – az egyéb mezőgazdasági övezet területei kivételével bárhol – a szabályozási terv módosítása nélkül legyen lehetséges.

Környezeti állapot: A környezeti állapot fejlesztésének legfontosabb feladatai: a vízkészlet minőségének megóvása, a természetes vízkészlet megtartása, a belvízproblémák megoldása, a talajminőség megóvása és javítása, az őshonos növényállomány mennyiségi és minőségi gyarapítása, a művelésre alkalmatlan illetve ökológiailag értékes területek növény és állatvilágának megóvása, a hulladéklerakás megszüntetése.

Talaj: A talaj, és legfőképpen annak termőrétege érték. Törekedni kell mennyiségének és minőségének megóvására. Ennek érdekében a homokbányászási tevékenységet meg szüntetni. Közigazgatási eszközökkel védeni kell a talaj értékes termőrétegét. Szabályozási eszközökkel tiltani kell a talajszennyező és a talajt nyersanyaggént felhasználó gazdasági tevékenységek megtelepülését.

Vízminőség: Törekedni kell a természetes vízkészletet szennyező hatások megszüntetésére, a bőséges időszakok vízmennyiségének megtartására. Közigazgatási eszközökkel szabályozni kell a természetes vízkészletek felhasználását. Szabályozási eszközökkel tiltani kell a természetes vízkészletet szennyező gazdasági és egyéb tevékenységeket. Részt kell venni a vízminőség javítását célzó ágazati programokban, pályázati lehetőségekben.

Belvíz: Fontos törekvés az ökológiailag értékes, állandóan-és időszakosan vízállásos területek védelme, valamint a beépítésre szánt területek és a közlekedési területek belvízmentes kialakítása. Részt kell venni a térség belvízmentesítését létrehozó folyamatokban, tervkészítésben. A kialakuló belvízelvezető művek fenntarthatósága érdekében az Önkormányzatnak tájékoztatnia kell az érintett tulajdonosokat a műszaki létesítmények fenntartásának szükségességéről, esetleges elbontásuk következményeiről.

Zaj és levegőminőség: A természeti környezet okozta levegőszennyező hatások (por és pollen) ellen, széleróziót akadályozó védőfásítással, erdősítéssel kell védekezni. Közigazgatási eszközökkel gondoskodni kell a pollenallergiát okozó növények irtásáról. Szabályozási eszközökkel tiltani kell a zaj és légszennyező gazdasági tevékenységek megtelepülését a közigazgatási területen.

Hulladékgazdálkodás: Veszélyes hulladékok elhelyezésére és kezelésére szolgáló terület még ideiglenesen sem létesíthető.
Erősíteni kell a társadalmi és intézményi összefogást az illegális szemétlerakások fölszámolására, mind a közterületeken, mind a magántelkeken.
Komposztálóhely alakítandó ki a mezőgazdasági hulladékok elhelyezésére, vagy egyéb módon erősítendő a zöldhulladék újrahasznosítása.

Temető: Temető hosszútávú bővíthetősége érdekében biztosítandó a temetőtől nyugatra fekvő területet. A temető környezeti állapotának javítását, a lehetőségek mértékéig, a parkosítás (zárt parkosított temető) irányába célszerű fejleszteni.

5.) Értékvédelem:

Domaszék területén – a kulturális örökség meghatározó részeként – védeni kell a már feltárt, illetve a későbbiekben feltárandó régészeti területeket, továbbá a kialakult építészeti, településképi hagyományokat, jellegzetességeket, az épített környezet értékeit. Épületek, építmények építése, átalakítása, bővítése csak környezetbe illően, a beépítési, telekhasználati, homlokzatképzési, tömegformálási és anyaghasználati hagyományok figyelembe vételével történjen.

6.) Közlekedés:

Közlekedési hálózat, térségi kapcsolatok: Fejleszteni kell a szomszédos településekkel való összeköttetést úgy, hogy az a megfelelően biztosítsa a külterület feltártságát is.

Nyomvonal kijelölés szükséges Röszke és Kiskundorozsma települések irányába, a külterületi térség minél jobb feltárásával, külterületi buszjárat körforgalom megvalósítási szándékkal.

A jövőben számítani kell a Sopron, Szombathely, Zalaegerszeg, Szekszárd, Duna híd, Szeged vonalú M9-es út, és az M5-ös M9-es csomópont megvalósulására. A csomópont a település közigazgatási határán kívül, attól északi irányban kerül kialakításra. Számolni kell az új útvonal okozta forgalomváltozásokkal a területen.
A Településszerkezeti terv készítése során figyelembe kell venni a tervezett nagysebességű vasútvonali fejlesztéseket.

Tömegközlekedés: Buszváró állomás helyének kijelölése szükséges, a bel-és külterületet feltáró helyi járat megvalósítási igényével.

Kerékpáros, gyalogos közlekedés: A belterületi út és járdaépítés fokozatosan érje el a teljes kiépítettséget. Ennek érdekében az Önkormányzat pályázati és saját erőforrások felhasználásával ütemezetten és a lakossággal együttműködve hozza létre a még hiányzó burkolatokat.

7.) Közművek:

Vízellátás: Ösztönözni kell a felhasználókat a minél takarékosabb fogyasztásra.
Támogatni és ösztönözni kell az ivóvízvezeték hálózat bővítését és fejlesztését, a teljes közigazgatási terület fejlesztésre szánt területein. Célszerű megvizsgáltatni a meglévő termálvíz hasznosításának lehetőségeit.

Csatornázás: A további környezetkárosítás elkerülése érdekében, a vezetékes hálózattal el nem látott területekre vonatkozóan, olyan műszaki megoldások kidolgoztatása szükséges a közműpótlás megvalósítására, amely figyelembe veszi a természeti adottságokat és biztosítja a megfelelő színvonalú végrehajtást.

Felszíni vízelvezetés: Különösen fontos feladat az értékes termőhelyek, az építési helyek, és a közlekedési felületek belvízmentes kialakítása és fenntartása. Mindemellett a rendszer tegye lehetővé a terület természetes vízkészletének lehető legnagyobb mértékű megtartását.

Energiaellátás: Ösztönözni kell a felhasználókat a minél takarékosabb fogyasztásra.
Támogatni és ösztönözni kell a villamos energia és földgáz hálózatok bővítését és fejlesztését, a teljes közigazgatási terület fejlesztésre szánt területein.

8.) Közösségi célok:

- Az itt élok társadalmi-gazdasági aktivitásának fölhasználása és serkentése, a településfejlesztési feladatok megoldásában. Ilyenek a tanyasi életforma, a többgenerációs nagycsalád, a fiatalok a kvalifikált szakképzett munkaerő helyben tartása, a munkahelyteremtés, és a magas feldolgozási igényű nagy értéku termékek előállítása.

- A helyi érdekeltségű gazdasági vállalkozások védelmére, segítésére törekedni kell.

A fenti prioritásoknak megfelelően készítendők el a település módosított településrendezési tervei. A tervkészítés során fokozott figyelmet kell fordítani a fejlesztési döntések

megvalósulását biztosító egyértelmű, átlátható feltételrendszer kialakítására, az átalakulást segítő intézményrendszer koncepciójának kidolgozására. Az alap-infrastruktúra fejlesztése a területfejlesztésben érdekeltek feladata kell legyen.

A Településfe4jlesztési koncepció elfogadása után Településfejlsztési programok készítendők rövid időtávra, alkalmazkodva a változó gazdasági és jogi környezetben kialakítható lehetőségekhez, feladatokhoz.

Összeállította:

Molnár Mária építész